«ابتکار» بررسی می کند

هدف علی اف از دمیدن به آتش اختلافات

تهران می‌خواهد داستان را مدیریت کند، اما باکو هر بار گامی روبه‌جلوتر در مسیر «تنش‌زایی» بر می‌دارد. در ساعات ابتدایی صبح جمعه (۲۷ ژانویه / ۷ بهمن) مردی ۵۳ ساله، به نام یاسین حسین‌زاده، کلاشینکف در دست، به سفارت جمهوری آذربایجان در تهران حمله‌ور شد.

در چند وقت اخیر، استراتژی سیاست خارجی ایران در قبال تنش‌افروزی‌های باکو دو محور اساسی داشته است: «مدیریت تعاملی بحران» و «صبر استراتژیک»

در جریان این اقدام که شواهد و قراین از انگیزه شخصی فرد متخاصم حکایت داشت، «اورخان عسگروف»، افسر امنیتی جمهوری آذربایجان کشته و دو مامور دیگر زخمی شدند. از همان لحظات ابتدایی رخداد، نهادهای سیاسی، امنیتی و قضایی ایران، به سرعت حادثه را در دستور بررسی قرار دادند. شفاف‌سازی‌های دقیقی از کلیت ماجرا نیز صورت گرفت. وزارت خارجه ایران نیز با برقراری تماس با دستگاه دیپلماسی آذربایجان، تلاش‌ها را برای عدم تبدیل شدن رخداد به یک بحران دیپلماتیک آغاز کرد.

سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری ایران نیز با برقراری تماس تلفنی با الهام علی‌اف، همتای آذری خود از بر ضرورت عدم سواستفاده از ماجرا تاکید کرد. بر خلاف رویکرد ایجابی تهران، در جبهه باکو ماجرا ۱۸۰ درجه متفاوت تحلیل شد. هجمه و موج بازخوانی منفی از حادثه هر روز ابعاد گسترده‌تری به خود می‌گیرد. ظاهرا این روند نیز قابل توقف نیست و ضرورت مدیریت مساله از سوی ایران بیش از گذشته احساس می‌شود.

۷ اقدام ضدایرانی باکو علیه ایران بعد از حمله به سفارت

به گزارش فرارو، بعد از وقوع حادثه حمله به سفارت جمهوری آذربایجان، در چند روز گذشته دولت جمهوری آذربایجان ۷ چند را در مسیر تنش‌زایی با ایران برداشته است. هر یک از این گام‌ها نشان می‌دهد که استراتژی باکو بر مدار ضدیت حداکثری با تهران قرار گرفته و حداقل در مقطع کنونی برنامه‌ای برای تعامل مثبت وجود ندارد.

نخست؛ اصرار بر تروریستی خطاب کردن رخداد: از دقایق آغازین وقوع حمله به سفارت، مقام‌های باکو از واژه معنادار «اقدام تروریستی» در توصیف رخداد بهره گرفتند. الهام علی اف، وزارت خارجه، اعضای پارلمان و تمامی رسانه‌های جمهوری آذربایجان بر تروریستی بودن حادثه تاکید کردند. در ادامه با وجود گفتگوهای انجام گرفته از سوی مسئولان ایرانی، همچنان این رویه ادامه دارد. به کار بردن لفظ «تروریستی» برای چنین رخدادی، توهین های معنادار، بلکه حکایت از کوبیدن باکو بر طبل تنش حداکثری با تهران است.

دوم؛ تخلیه شبانه سفارت: خلف خلف‌اف، معاون وزیر خارجه جمهوری آذربایجان، در ۳۰ ژانویه / ۱۰ بهمن، از «تعلیق فعالیت سفارت در تهران، ضمن ادامه فعالیت کنسولگری آذربایجان در تبریز» خبر داد. این اظهارات در شرایطی بود که شب قبل (۹ بهمن) فیلم‌هایی از تخلیه شبانه سفارت جمهوری آذربایجان در تهران نیز منتشر شده بود. همزمان با این اقدام، وزارت خارجه باکو، در بیانیه‌ای اعلام کرد: «از ایران انتظار داریم این حادثه تروریستی را به‌صورت شفاف بررسی کرده و «سازمان‌دهندگان» این عملیات تروریستی را معرفی و در دادگاهی عادلانه و شفاف محاکمه کند.»

سوم؛ فراخوان برای بازگشت اتباع از ایران: گام بعدی باکو در دمیدن بر آتش تنش با تهران، صدور بیانیه برای بازگشت اتباع خود از ایران بود. وزارت خارجه جمهوری آذربایجان در ۳۱ ژانویه (۱۱ بهمن) طی بیانیه‌ای، در مقام توصیه به شهروندان دارای تابعیت این کشور از خودداری از سفر به ایران، به دو دلیل اشاره کرد: «وضعیت بی‌ثبات ایران» و «حمله تروریستی» صورت گرفته به هیئت دیپلماتیک آذربایجان در ایران. این بیانیه ضمن هشدار به این‌که بهتر است سفرهای غیرضروری در چنین شرایطی انجام نشود، از اتباع خود که فعلا در ایران هستند، خواست محتاط باشند و تدابیر امنیتی و ایمنی را رعایت کنند.

چهارم؛ رفتار توهین‌آمیز به دژبانان ارتش در تشییع جسد افسر امنیتی آذربایجانی: دیگر گام تنش‌زای باکو، در ماجرای تشییع جسد افسر امنیتی کشته شده آذری، همراه با دو زخمی اهل این کشور اتفاق افتاد.

ماجرا از این قرار بود دولت جمهوری آذربایجان به منظور انتقال جسد «اورخان عسگروف» و انتقال دیگر کارمندان سفارت به آذربایجان، هواپیمایی به تهران فرستاد. در حالی که نیروهای دژبان ارتش درحال حمل جسد کارمند سفارت جمهوری آذربایجان بودند، نیروهای اعزامی این کشور برای تحویل گرفتن تابوت، رفتاری توهین‌آمیز را با دژبانان ایرانی داشتند. حتی در یکی از موارد، دژبان ارتش هل داده می‌شود! انتشار ویدئو این رخداد، موجی از واکنش‌های شدیداللحن کاربران ایرانی را به همراه داشت.

پنجم؛ هجمه رسانه‌ای و تبلیغاتی بزرگ علیه تهران: همزمان با تمامی گام‌های مذکور، در چند روز گذشته هجمه رسانه‌ای و تبلیغاتی ضدایرانی رد کشور جمهوری آذربایجان رد سطحی گسترده در جریان بوده است. مهم‌ترین نمود آن در اظهارات، الله شوکور پاشازاده، روحانی نزدیک به الهام علی اف قابل مشاهده است که در ادعاهایی واهی از اسارت آذری‌ها از سوی فارس‌ها سخن می‌گوید. حجم هجمه رسانه‌ای به اندازه‌ای بود که حتی سایت رسمی سرویس امنیت دولتی آذربایجان، در نقد رویه در پیش گرفته شده از سوی رسانه‌ها زبان به انتقاد این سرویس به سازمان‌های رسانه‌ای این کشور در مورد غیرقابل قبول بودن انتشار اطلاعات درباره این حادثه بدون مراجعه به مقامات دولتی هشدار داده است.

ششم؛ عملیات ضد شبکه جاسوسی ایران: در اقدامی عجیب، نیروهای امنیتی جمهوری آذربایجان در ۳۱ ژانویه ۲۰۲۳ (۱۱ بهمن ۱۴۰۱) از آغاز عملیاتی تحت عنوان «ضد شبکه جاسوسی ایران» خبر دادند. بر اساس ادعای وزارت کشور جمهوری آذربایجان، این عملیات گسترده در شهر باکو و دیگر شهرهای این کشور ادامه دارد. پلیس جمهوری آذربایجان مدعی است که در چارچوب این عملیات مراکز یک شبکه تلویزیونی و یک خبرگزاری هم بازرسی شده است. منابع وزارت کشور جمهوری آذربایجان مدعی اند که تا کنون ۷ نفر طی عملیات پلیس بازداشت و تحویل دادگاه شده اند.

هفتم؛ شکایت از ایران به سازمان‌های بین‌المللی!: واپسین تحرک تنش‌زای جمهوری آذربایجان علیه ایران تا لحظه تنظیم نوشتار حاضر، شکایت این کشور از ایران در مجامع بین‌المللی بوده است. روز گذشته (اول فوریه / ۱۲ بهمن) وزارت خارجه جمهوری آذربایجان طی بیانیه‌ای، اعلام کرد که در ۲۷ ژانویه اسنادی حاوی درخواست‌هایی برای محکومیت بین‌المللی حمله تروریستی به سفارت جمهوری آذربایجان در جمهوری اسلامی ایران، شناسایی و مجازات سریع سازمان‌دهندگان و عاملان این اقدام تروریستی و همچنین تحقق تعهدات ناشی از کنوانسیون وین در مورد روابط دیپلماتیک، برای تصویب به سازمان‌ها و پلتفرم‌های بین المللی مربوطه ارائه شد.

باکو مدعی شده که ایران تلاش کرده تا از افشای گسترده این حمله تروریستی در سطح بین المللی در سازمان‌های بین المللی که عضو آن است و تصمیمات بر اساس اجماع است، جلوگیری کند. در این بیانیه چنین ادعا شده که ایران برای حمایت از جایگاه خود در سازمان‌های مذکور از کشورهای متعددی درخواست کرده، اما از میان ۱۲۰ کشور غیرمتعهد، تنها سوریه و هند از موضع ایران حمایت کردند...

علی اف و باکو چه می‌خواهند؟

در چرایی گام‌های روبه‌جلوی علی‌اف و دولت باکو در مسیر افزایش تنش با ایران، اساس مساله را باید به طرح رویاپردازانه ایجاد دالان «زنگزور-لاچین» ارجاع داد. گرانیگاهِ شروع تنش‌های اخیر را می‌بایست به درگیری‌های میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان شهریور ماه امسال ارجاع دارد. یعنی زمانی که مشخص شد که این بار بر خلاف سال ۲۰۲۰ کانون تمرکز حملات جدید باکو منطقه قره باغ کوهستانی نبوده بلکه جنوب خاک ارمنستان کانون تمرکز قرار گرفته است. یعنی محلی که مرز باقی‌مانده ارمنستان با ایران را شامل می‌شود.

بعد از این حملات بود که تمامی نگاه‌ها به سوی هدف‌گذاری الهام علی‌اف برای اجرایی کردن طرح "دالان بین‌المللی تورانی" با حمایت ترکیه و اسرائیل جلب شد. برای ایران آشکار شد، باکو قصد داشت و دارد با همراهی متحدان خود دالان «زنگزور- لاچین» یعنی شاه‌راه ارتباطی برای پیوند آسیا و اروپا را کنترل کند.

منطقه زنگزور در شرق ارمنستان و در محدوده استان «سیونیک» یعنی کانون حملات جدید ارتش آذربایجان قرار دارد. اساسا سیونیک از شرق توسط جمهوری آذربایجان و از غرب توسط نخجوان احاطه شده است و فقط مرز ۴۴ کیلومتری از جنوب با جمهوری اسلامی ایران دارد. این منطقه نه تنها برای باکو و ایروان بلکه برای ایران دارای اهمیت استراتژیک ویژه است.

در صورت کنترل باکو بر این استان، عملا بخشی از راه ارتباطی ایران با ارمنستان و به تبع آن ارواسیا و اروپا در اختیار آذربایجان و متحدان‌اش قرار می‌گیرد. این مسیر محل سالانه میلیون‌ها دلار تجارت خارجی ایران با همسایگان و حتی کشورهای اروپایی است. اساسا کنترل باکو بر استان سیونیک می‌تواند به کانون برای حضور نظامی اسرائیل در مرز شمالی ایران در منطقه زنگزور تبدیل شود. کنترل این منطقه موجب خواهد شد که آنکارا و باکو دست بالا را در زمینه انرژی و ترانزیتی نسبت به تهران داشته باشند.

هدف‌گذاری علی‌اف برای ایجاد این کریدور، به سرعت زنگ‌های خطر را برای ایران به صدا در آورد. تهران تلاش کرد تا مانع اجرایی شدن این نقشه شوم در مرزهای شمالی خود با ارمنستان شود. واکنش ایران به نقشه تحریک‌آمیز الهام علی‌اف از هشدارهای دیپلماتیک، تا برگزاری رزمایش و تقویت مناسبات با ارمنستان را شامل شد که البته همین امر، موجبات افزایش حملات لفظی علی‌اف علیه تهران را به همراه داشت.

رئیس‌جمهوری آذربایجان، در چندین نوبت ادعاهای بی‌اساس و به‌شدت ضد امنیت ملی ایران را در چند ماه گذشته مطرح کرد. اکنون نیز به نظر می‌رسد قصد دارد از ماجرای حمله به سفارت به عنوان ابزاری برای تضعیف موضع ایران در قبال طرح رویاپردازانه خود بهره بگیرد.

ضرورت مدیریت مساله از سوی تهران

در چند وقت اخیر، استراتژی سیاست خارجی ایران در قبال تنش‌افروزی‌های باکو دو محور اساسی داشته است: «مدیریت تعاملی بحران» و «صبر استراتژیک». در ماجرای اخیر حمله یک فرد با انگیزه شخصی به سفارت، دستگاه دیپلماسی ایرانی رویکرد تعامل و مدیریت ایجابی بحران را در پیش گرفت. هدف غایی تهران این بوده که رخدادی که عامل آن یک انگیزه فردی بوده، به زمینه‌ای برای بحران سیاسی و دیپلماتیک میان دو طرف تبدیل نشود.

بر خلاف رویکرد تعاملی و ایجابی تهران، جمهوری آذربایجان با افزایش ضریب رویکرد تقابلی، بر آتش تنش علیه ایران دمیده است. به نظر می‌رسد صبر استراتژیک ایران نمی‌تواند همیشگی باشد. رویکرد تعامل‌جویانه، به هیچ عنوان نمی‌تواند در مقابل رویکرد تنش‌جویانه باکو کارایی داشته باشد. حالا از هر زمانی ضروری‌تر است که تهران رویکرد جدیدی را در تقابل با مخاصمه‌جویی‌های باکو اتخاذ کند.

اخبار

سفر امیرعبداللهیان به نیکاراگوئه

وزیر امور خارجه کشورمان که برای انجام دیدارهای دوجانبه به موریتانی در غرب آفریقا سفر کرده بود، روز گذشته عازم نیکاراگوئه در آمریکای لاتین شد.

حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه کشورمان دیروز در راس هیات سیاسی عازم ماناگوآ پایتخت نیکاراگوئه شد. وی قرار است در مورد مسائل دوجانبه‌ای و بین‌المللی با مقامات این کشور دیدار و گفت‌وگو کند.

وزیر امور خارجه در سفر دوره‌ای به آمریکای لاتین قرار است پس از نیکاراگوئه، عازم ونزوئلا شده و در آنجا نیز با مقامات این کشور دیدار کند. وزیر امور خارجه سه شنبه شب وارد نواکشوت پایتخت موریتانی شد و با مقامات جمهوری اسلامی موریتانی دیدار و گفت‌وگو کرد. امیرعبداللهیان پس از دیدار با رییس جمهوری موریتانی در جمع خبرنگاران گفت: جمهوری اسلامی ایران خود در خط مقدم مبارزه با تروریسم قرار دارد و از هر اقدامی که به ثبات و امنیت منطقه، قاره آفریقا و جهان کمک می‌کند در رسیدن به جهان امن و آرام و با ثبات حمایت می‌کند.

آمریکا آماده از سرگیری مذاکرات غیرمستقیم با ایران است

نماینده ویژه آمریکا در امور ایران در گفت‌وگویی با اشاره به پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران، تاکید کرد که دیپلماسی بهترین راه حل‌وفصل‌مسئله توافق هسته‌ای است.

به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه الشرق الاوسط، رابرت مالی، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران در گفت‌وگویی با شبکه بی‌بی‌سی درباره تعامل با ایران بر سر مسئله برنامه هسته‌ای آن، گفت که «اگر روش‌های دیپلماتیک و مذاکراتی میان دو طرف در زمینه توافق هسته‌ای کارآمد نباشد، گزینه نظامی به بحث گذاشته می‌شود» که به گفته جو بایدن، رییس جمهوری آمریکا، «آخرین چاره» است.

مالی با اشاره به ناآرامی‌های اخیر در ایران، گفت: دولت آمریکا با وجود پابرجا بودن مشکلات در مدت دو سال گذشته، کاری در راستای تغییر حکومت در ایران انجام نمی‌دهد. او در این راستا تاکید کرد: دیپلماسی بهترین راهکار است. نماینده ویژه آمریکا در امور ایران همچنین اظهار داشت: ما آماده ازسرگیری گفت‌وگوهای غیرمستقیم با ایران هستیم اما در انجام دادن اقداماتی دیگر برای محدود ساختن برنامه هسته‌ای ایران تردید نخواهیم کرد. مالی با وجود این که مقامات ایرانی تاکید کرده‌اند تولید و بکارگیری تسلیحات اتمی جایی در دکترین دفاعی ایران ندارد، مدعی شد: ایران بسیار به در اختیار داشتن اورانیوم غنی‌شده در سطح تولید یک بمب اتمی نزدیک است. او با اشاره به خروج دولت دونالد ترامپ از توافق هسته‌ای در سال ۲۰۱۸ گفت: ما با وضعیت بسیار خطرناکی در نتیجه تصمیم نامعقول دولت قبلی برای خروج از توافقی که کارآمد بود مواجه شدیم.

او همچنین درباره پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران گفت: شکی نیست که برنامه هسته‌ای ایران پیشرفت کرده است. این جای سوال ندارد. نماینده ویژه آمریکا در امور ایران در این گفت‌وگو با تکرار ادعای غرب مبنی بر حمایت نظامی ایران از روسیه در جنگ اوکراین، گفت که آمریکا به مقابله با حمایت ایران از روسیه در این جنگ ادامه می‌دهد.

نیکی هیلی کاندیدای ریاست جمهوری می شود

فرماندار سابق کارولینای جنوبی قرار است در تاریخ ۱۵ فوریه در «چارلستون» کاندیداتوری خود برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ را اعلام کند.

به گزارش ایلنا به نقل از سی‌ان‌ان، «نیکی هیلی» فرماندار سابق کارولینای جنوبی قرار است در تاریخ ۱۵ فوریه در «چارلستون» کاندیداتوری خود برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ را اعلام کند.

هیلی اولین کاندیدای جمهوری‌خواه خواهد بود که در سال جاری میلادی وارد رقابت‌های انتخاباتی ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ می‌شود و تنها با «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری سابق که سال گذشته نامزدی خود را آغاز کرد، روبه‌رو می‌شود.

به گفته منابع آگاه، انتظار می‌رود که هیلی در روزهای آینده دعوت‌نامه‌ای برای حامیانش بفرستد تا این رویداد را اعلام کند.

سخنگوی هیلی هنوز جزئیاتی در مورد این برنامه‌ها ارائه نکرده است.

اخبار

از تشدید تنش‌ها درباره ایران نگرانیم

سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه نسبت به اظهارات اخیر آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا درباره گزینه‌های نظامی برای توقف آنچه دستیابی ایران به سلاح اتمی خوانده شده است، ابراز نگرانی کرد.

به گزارش ایلنا به نقل از آناتولی، وی روز سه شنبه درباره تشدید درگیری‌ها در خصوص ایران ابراز نگرانی کرد و گفت: رهبران دینی ایران مدت‌ها پیش فتوایی را درباره ممنوعیت توسعه سلاح اتمی صادر کرده بودند.

لاوروف در کنفرانس خبری مشترک با همتای مصری خود در مسکو، گفت: رهبر ایران مدت‌ها پیش فتوایی را درباره ممنوعیت توسعه سلاح اتمی صادر کرده بود. اگر هرکسی در این باره تردیدی دارد، برجام سختگیرانه ترین نظام برای راستی آزمایی برنامه هسته ای ایران را فراهم کرده بود و این آمریکا بود که از برجام خارج شد. وزیر خارجه روسیه افزود: معتقدیم که این (خروج از برجام) بزرگترین اشتباه غرب بود.

ترکیه عضویت در ناتو را فعلاً فراموش کند

اردوغان در سخنرانی روز گذشته خود گفت، تا زمانی که سوئد بر اقداماتی چون آتش زدن و پاره کردن کتاب مقدسمان قرآن چشم پوشی می‌کند، ترکیه اجازه پیوستن این کشور به ناتو را نخواهد داد.

به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری آناتولی، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه طی سخنرانی خود مقابل فراکسیون پارلمانی حزب عدالت و توسعه گفت: در خصوص عضویت فنلاند در ناتو نگرش مثبتی داریم؛ اما نظر ما نسبت به عضویت سوئد منفی است.

فنلاند و سوئد، در پی آغاز عملیات نظامی ویژه روسیه در اوکراین، در ۱۸ مه ۲۰۲۲، درخواست‌هایی را برای پیوستن به این ائتلاف به دبیرکل ناتو ارسال کردند تا به امروز، درخواست سوئد و فنلاند برای عضویت ناتو تنها توسط دو کشور از ۳۰ کشور - مجارستان و ترکیه - تایید نشده است.

رئیس جمهوری ترکیه، روز یکشنبه در نشستی با جوانان در بیلجیک ترکیه نیز گفت: در صورت لزوم، می‌توانیم پیام دیگری در مورد فنلاند بدهیم. سوئد وقتی این پیام متفاوت در مورد عضویت فنلاند در ناتو را بشنود، شوکه خواهد شد.

رئیس‌جمهوری ترکیه هشدار داد که "فنلاند نباید همان گام‌های اشتباه را بردارد" که باعث رسوایی در روابط ترکیه و سوئد شد".

اردوغان تاکید کرد: ما به نخست وزیر سوئد توضیح دادیم که چه کاری باید انجام شود. اعلام کردیم، برای پیوستن آنها به ناتو باید تروریست‌ها را به ما تحویل دهند. آنکارا یک لیست ۱۲۰ نفره به سوئد داده است. بنابراین اگر شما این افراد را تحویل ندهید، پس نباید ما را سرزنش کنید.

در این راستا مذاکره کننده ارشد سوئد درباره پیوستن به ناتو گفت، وزارت خارجه قصد دارد مذاکرات با طرف ترکیه را ظرف روزهای آینده ازسر بگیرد.

اذعان نتانیاهو به اقدامات خرابکارانه اسرائیل در ایران

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در گفت‌وگویی بدون ارائه جزئیات، به نقش این رژیم در برخی عملیات‌های خرابکارانه در ایران اذعان کرد.

به گزارش ایسنا به نقل از شبکه سی‌ان‌ان، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در بخشی از گفت‌وگو با این شبکه با ادعان به اقدامات خرابکارانه این رژیم علیه ایران، گفت: اسراییل اقداماتی علیه برخی تولیدات تسلیحاتی در ایران انجام داده است. اگرچه او از تایید این که آیا رژیم اسراییل در حمله پهپادی اخیر به یکی از تاسیسات نظامی در اصفهان نقش داشته است یا نه، خودداری کرد.

نتانیاهو گفت: من هیچ گاه درباره عملیات‌های ویژه صحبت نمی‌کنم. هر موقع انفجاری در خاورمیانه رخ می‌دهد، اسراییل مقصر یا مسئول آن دانسته می‌شود؛ گاهی ما مسئول آن هستیم، گاهی هم نه.

سرنوشت تشکیلات خودگردان چه می شود؟

جدال پنج نفر برای یک صندلی

گروه بحران‌های بین‌المللی که دفتر آن در بروکسل قرار دارد، در گزارشی از جدال دستکم پنج نفر برای تصاحب صندلی ریاست تشکیلات خودگردان فلسطین پس از رفتن «محمود عباس» خبر داد و اعلام کرد که ممکن است موضوع جانشینی رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین منجر تنش و درگیری و شاید فروپاشی این تشکیلات شود.

به گزارش ایرنا از خبرگزاری اسپوتنیک، در این گزارش آمده است: رقابت و نبرد برای جانشینی محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین ممکن است باعث بروز اعتراضات، سرکوب، خشونت و شاید فروپاشی این تشکیلات شود.

گروه بحران‌های بین‌المللی سه سناریو را برای جانشین محمود عباس ملقب به (ابومازن) پیش‌بینی کرده است؛ سناریو نخست برگزاری انتخابات بر اساس چارچوب‌های قانونی موجود خواهد بود که بهترین سناریو پیشبینی شده است اما احتمال آن کمتر است. سناریو دوم نیز این است که محمود عباس تا زمانی که ریاست تشکیلات خودگردان را در دست دارد، جانشینش را تعیین کند و اگر در این مدت موفق به انتخاب وی نشد، این مسئولیت را به جنبش فتح بسپارد.

طبق این گزارش، سناریوی سوم رفتن به سمت تنش است که در این سناریو، بخش‌های مختلف کرانه باختری به کنترل گروههای مختلف درخواهد آمد و این ممکن است منجر به فروپاشی تشکیلات خودگردان شود.

گروه بحران‌های بین‌المللی در این گزارش همچنین به پنج گزینه احتمالی جانشینی محمود عباس اشاره کرد و نوشت: حسین الشیخ، وزیر امور مدنی و دبیرکل کمیته اجرایی سازمان آزادی‌بخش فلسطین (ساف) و ماجد فرج رئیس دستگاه اطلاعات فلسطین دو تن از این پنج نفر هستند و علی‌رغم جایگاه مناصبشان در تشکیلات خودگردان، اما از محبوبیت کافی در میان فلسطینی‌ها برخوردار نیستند

همچنین در این گزارش، از محمد دحلان رئیس سابق سرویس امنیت پیشگیرانه که از زمان اختلاف‌نظرش با عباس در امارات اقامت دارد، جبریل رجوب رئیس فدراسیون فوتبال فلسطین و محمد اشتیه نخست وزیر کنونی تشکیلات خودگردان فلسطین به عنوان سه گزینه دیگر جانشینی عباس نام برده شده است.

اخیرا نیز فایلی صوتی در رسانه ها منتشر شده که در آن حسین الشیخ عضو کمیته مرکزی جنبش فتح و مهمترین جانشین احتمالی رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین، محمود عباس رئیس کنونی این تشکیلات را متهم به ایجاد هرج و مرج کرده است. برخی تحلیلگران انتشار این فایل را در قالب جدال برای حذف رقبا جهت تصدی تاج و تحت عباس می دانند.

بر اساس این فایل صوتی که توسط خبرگزاری فلسطینی "شهاب" منتشر شد، الشیخ با عصبانیت می‌گوید که به شما می‌گویم «ابومازن» (محمود عباس) در هرج و مرج شریک است و منافع او در این است که هرج و مرج باقی بماند و من متاسفم که این حرف را می‌گویم.

وی افزود: امروز روش با داستان عرفات بطور کامل فرق می‌کند. وی در این فایل ضبط شده توضیح نداده است که منظور از روشی که با داستان عرفات متفاوت است، چیست اما شاید مقصود او متفاوت بودن روش خلاص شدن از دست ابومازن نسبت به روشی بود که در قبال عرفات بکار گرفته شد. (مسموم کردن عرفات). شاید هم مقصود او متفاوت بودن روش جانشینی ابومازن نسبت به جانشینی عرفات باشد. چه بسا الشیخ خواسته است با این گفته، جای تفسیر و تحلیل را باز بگذارد.

در تحلیل این فایل صوتی منتشر شده فایز السویطی از تحلیلگران فلسطینی گفت: روزهای آینده شاهد درگیری شدیدی بر سر جانشینی عباس خواهد بود. بارزترین نامزدهای جانشینی او الشیخ و فرج هستند.

معاون پیشین وزارت خارجه مطرح کرد

هیچ کدام از همسایگان رغبتی به سرمایه‌گذاری در ایران ندارند

ابراهیم رحیم‌پور معاون پیشین آسیا و اقیانوسیه وزیر امور خارجه در دولت دوازدهم در خصوص اینکه شاهد افزایش تنش میان ایران و همسایگان هستیم، گفت: مدتی است که ما در کار با همسایگان و منطقه مشکل داریم؛ این اتفاق برای دو، سه روزه گذشته، یا یک هفته گذشته یا حتی در دولت سیزدهم نیست؛ مدت قابل‌توجهی است که به وجود آمده است که من نمی‌خواهم دقیقا بگویم از چه زمانی آغاز شده است. همسایه مهم است از این جهت که می‌تواند هم نافع و هم مضر باشد و از این جهت باید انرژی بیشتری صرف کنیم.

به گزارش ایلنا، وی افزود: تا آنجایی که من آمار قبلی را می‌دانم که حالا قطعا تفاوت‌های جزئی کرده است، فکر نمی‌کنم این ۲۰ کشور بیشتر از ۴۰ درصد مراودات اقتصادی ما را در برداشته باشند. البته از این نظر امارات یکی از مهم‌ترین کشورها است. از این نظر یکی از راه‌های امنیت‌سازی، پیوستگی و به عبارتی درگیر شدن منافع، یکسری کارهای اقتصادی، کارهای صنعتی و سرمایه‌گذاری ارتباطات ترانزیتی و فرهنگی است. ما در این زمینه‌ها فعال نبودیم و آن طور که باید کار نکردیم. الان در ۲۰ کشوری که نام بردم که در میان آنان کشورهای ثروتمند هم وجود دارد، هیچ کدام رغبت چندانی به سرمایه‌گذاری در ایران ندارند، چرا؟ مشخص است.

رحیم‌پور تصریح کرد: بنابراین یک مقدار توجهات خودمان کم است و نکته دیگر که موجب این اتفاق می‌شود این است که ما یک درگیری با قدرت‌های اصلی دنیا یا خیلی مشخص آمریکا، غرب، اسرائیل و در منطقه هم به صورت ریشه‌دار با عربستان پیدا کردیم. این ۲۰ کشوری که ما باید رابطه خوب با آن‌ها داشته باشیم تحت‌تاثیر این کشورهایی که حالا اسم آن‌ها را رقیب یا دشمن بگذاریم هستند، ملاحظاتی دارند و مستقل تصمیم نمی‌گیرند. این موضوعات واقعیاتی است که ما معمولا به بیت دوم یعنی دشمنان می‌پردازیم و به خودمان نمی‌پردازیم که چقدر بد عمل کردیم و می‌کنیم.

رحیم‌پور در پاسخ به این سوال که اگر بخواهید سیاست خارجی ایران را مورد آسیب‌شناسی قرار دهید به نظر شما در رخداد وقایع اخیر، آسیب اصلی ناشی از کجاست، گفت: شما دارید یک برشی به شش ماه گذشته می‌زنید و من می‌گویم این موضوع درست نیست. ما مدت مدیدی است که در بعضی از کارها انحرافات‌مان جمع می‌شود، در مواقعی که خیلی وضع‌مان خوب است و مشتاق هستیم، اسد را نگه داشتیم و سوریه سقوط نکرده است و این موضوع را در لبنان و یمن و ... حفظ کردیم. در مقاطعی این فراز و نشیب را داریم. اما در جایی که پیشروی سریع می‌کنیم به این معنا نیست که می‌توانیم این پیشروی را تثبیت کنیم و همیشه حضور داشته باشیم.

وی افزود: به طور مثال سوریه از کشورهایی است که وقتی جلسه سه‌جانبه سوریه، ترکیه و روسیه بدون حضور ما تشکیل می‌شود معنای خیلی عمیقی دارد. از این جهت شما می‌گویید کالبدشکافی کنیم که در آن صورت کار غلط انجام می‌شود. ما توجه ویژه به همسایه‌ها نداریم، مشکلات بین‌المللی خودمان را هم حل نمی‌کنیم. به چه دلیل ما برجام و FATF را به این شکل معطل کردیم؟ به همین دلیل حتما روسیه و چین هم حاضر نمی‌شوند بدون FATF با ما کار جدی انجام دهند.

رحیم‌پور در ادامه گفت: از این نظر، حرکات ما منطبق بر دیپلماسی و فرمول‌های شناخته شده جهانی نیست. به طور مثال وقتی این اتفاق در مورد آذربایجان می‌افتد که صرفا تصادف است ما تلاش می‌کنیم موضوع را مدیریت کنیم اما وقتی ما به گذشته نگاه می‌کنیم، ۳ تا ۴ سفارت را تعطیل کردیم. وقتی چنین حادثه‌ای پیش می‌آید، سریعا با آن محک سنجیده می‌شود و می‌گویند کار خودشان است. از این نظر است که اگر ما کالبدشکافی مورد به مورد این ۲۰ کشوری که می‌گویم را داشته باشیم، زمان زیادی می‌خواهد تا ما به عنوان متخصصان این کشورها بخواهیم دلایل این آسیب‌ها را بشماریم.